

б) За ученны опытъ.

§. 64.

За да може нѣкой да изложи вѣрно нѣкоя наука, и логически да разсѣжда за нея, трѣба да познава добръ основъ-тъ на тая наука и всички-тъ нейны часты. Въобще, подѣ име-то на *ученній опытъ* разумѣва се издирьванье-то на причини-тъ и на закони-тъ естественныхъ явленій видимаго сего міра, които се постигатъ чрезъ наши-тъ чувства. — Тѣхъ, учени-тъ естествоиспытатели се трудятъ да упознаятъ и да откріятъ тайны-тъ причины на снѣгъ-тъ, дѣждь-тъ, вѣтръ-тъ и пр: и проч.

Мы смы длѣжни впрочемъ, спорядь непосредственна-тъ связь чловѣка, като сѣщество органическое съ подобный нему чловѣкъ, като сѣщество разумно-свободное, най напредь да представимъ оные учены опыты, които до сега сѣ направени или се правятъ за издирьванье-то на чловѣческо-то тѣло. — Наука-та, която се занимава съ издирьванье-то на строѣ-тъ, составъ-тъ и животъ-тъ чловѣческаго тѣла, називава се *фисіологія*.

Но чловѣкъ, или все едно, негово-то *цѣло* тѣло состои: 1) отъ разны видимы естествены органы, които се образуватъ и развиватъ спорядь законы-тъ на вещество-то (матеріално-то) естество, и 2) отъ една невидимъ душа, обдаренна съ Слово и разумъ. Въ съображеніе на такъвъ единъ строй и на такъвъ единъ составъ *цѣлаго* чловѣческаго тѣла, ясно се разумѣва колко е мѣчно да се съчини и вѣрно да се изложи за чловѣкъ единъ ученъ опытъ; а отъ това става явно че най трудна, но и най хубава наука трѣба да е (както и дѣйствително е) фисіологія-та на чловѣческо-то тѣло.